

Modtaget via elektronisk post. Der tages forbehold for evt. fejl

Europaudvalget
(Alm. del - bilag 875)
landbrugsministerråd
(Offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	9. marts 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets grundnotat om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1254/1999 om den fælles markedsordning for oksekød og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1251/1999 om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder KOM(2001) 87 endelig.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1254/1999 om den fælles markedsordning for oksekød og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1251/1999 om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder.

KOM(2001) 87 endelig

Resumé

Hovedformålet med forslaget er en pakke af foranstaltninger, der tager sigte på at løse balanceproblemerne på EU-markedet for oksekød såvel på kort og lang sigt.

Forslaget vedrører seks forskellige foranstaltninger. Der foreslås reduktion af de nationale lofter på handyrpræmier til den reelle udnyttelse heraf for at nedsætte incitamentet til at producere. Den relative andel af kvier i en besætning skal øges for at kunne få ammekopræmie, og ammeko præmierettigheder fra den nationale reserve genuddeles ikke i 2002-

2004. Der sker en skærpelse af kravet til hvor mange storkreaturer, der må v&ae lig;re pr. hektar for at tilskynde til at ekstensivere produktionen. Et interventionsloft på 350.000 tons ophæves for at undgå, at der sker intervention uden mængdemæssige begrænsning, når interventionsprisen falder til under 60 pct. af interventionsprisen i et medlemsland. Forslaget om dyrkning af bælgplanter giver endvidere økologiske bedrifter en mulighed for at dyrke bælgplanter på de arealer, som udtages efter hektarstøtteordning ens regler, og derved opnå den støtte, som er fastsat for udtagne arealer.

Beskyttelsesniveauet bliver ikke påvirket ved de foreslåede oksekødsforanstaltninger samt forslaget om dyrkning af bælgplanter.

Herudover foreslår Kommissionen, at den eksisterende destruktionsordning for dyr over 30 måneder erstattes af en særlig obligatorisk opkøbsordning for slagtekroppe. Medlemslandene skal selv kunne beslutte, om de vil oplagre kødet fra disse dyr med henblik på senere afsætning på markedet, eller om kødet skal destrueres før eller efter oplagring. 70 pct. af udgiften til opkøb, herunder slagtnings venten EU-finansieret. Øvrige udgifter betales af medlemslandene. Dette forslag behandles i forvaltningskomitéprocedure.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2001) 87 af 13. februar fremsendt forslag om forslag til Rådets forordning til ændring af forordning (EF) nr. 1254/1999 om den fælles markedsordning for oksekød og forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1251/1991 om indførelse af en støtteordning for producenter af visse markafgrøder. Det samlede forslag er oversendt til Rådet den 16. februar 2001.

Det samlede forslag er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslagene fremsættes som led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor Kommissionen ikke har redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Formål og indhold

I. Ændring af Rådets forordning nr. 1254/99

Det europæiske marked for oksekød er voldsomt berørt af forbrugernes svigtende tillid til oksekød på grund af mange nye tilfælde af BSE (Bovin spongiform encephalopati). Det har medført nedgang i forbruget og i eksporten, da mange tredjelandsmarkeder har lukket for indførsel fra EU. Siden midten af oktober 2000 har der været prissfald på ca. 20 % for ungtyrekød og 23 % for kokød. Faldet i forbruget er på EU-plan af Kommissionen anslået til 27 %. Det dækker over store variationer idet forbruget er faldet 50 % i Tyskland og over 40 % i Spanien og Italien. Derimod er forbruget uændret i Danmark og Holland og der har endda været en svag stigning i Sverige, Finland og Storbritannien. Kommissionen frygter, at en forbrugsnedgang på 10 % vil medføre lagre på 1,7 millioner tons i 2003 og ved en forbrugsnedgang på 12 % kan interventionslagrene blive helt op til 3 millioner tons. Den samlede lagerkapacitet under interventionsordningen skønnes at være på ca. 1 million tons.

Rådsmødet (landbrug) den 29. januar 2001 konkluderede, at Kommissionen inden næste samling i Rådet skulle forelægge en pakke af foranstaltninger, der tager sigte på at løse balanceproblemerne på EU-markedet for oksekød på såvel kort og langt sigt.

Kommissionen fremlagde pakken af foranstaltninger på rådsmødet (landbrug) den 26. februar 2001.

Kommissionen foreslår følgende foranstaltninger:

1. En nedsættelse af antallet af særlige præmier (handyrpræmier) for at nedsætte incitamentet til at producere. Loftet på 90 dyr per bedrift og aldersklasser for at få præmie gøres obligatorisk for alle. Der foreslås indført individuelle lofter på baggrund af foregående års produktion for at gøre forvaltningen af kvoter mere præcis.
2. For at begrænse produktionen sættes der krav om mindst 20 % og højst 40 % kvier i besætningen for at kunne modtage ammekopræmie. Samtidig afskaffes muligheden for i årene 2002 til 2004 at genuddele præmierettigheder fra den nationale reserve.
3. Kravet til belægningsgrad ved ansøgning om handyrpræmie og ammekopræmie skærpes fra 2 storkreaturer per ha til 1.8 storkreatur per ha for at tilskynde til ekstensivering af produktionen.

4. Interventionsloftet på 350.000 tons fastsat i Rådsforordning nr. 1254/2000 ophæves for 2001 og 2002 for at undgå, at der sker intervention uden mængdemæssig begrænsning, når interventionsprisen falder til under 60 % af interventionsprisen i et medlemsland. Der er nemlig stor risiko for, at opkøb til intervention risikerer at overskride loftet på 350.000 tons.
5. Udover ovennævnte forslag, der alle vedrører ændring af Rådsforordning nr. 1254/99, forventes Kommissionen endvidere i forbindelse med forvaltningskomitéen for Oksekød at foreslå, at den eksisterende destruktionsordning for dyr over 30 måneder erstattes af en "særlig opkøbsordning" for slagtekroppe, når BSE test af alt kvæg over 30 måneder er mulig eller obligatorisk. Medlemslandene skal selv kunne beslutte, om de vil oplagre kødet fra disse dyr med henblik på senere afsætning på markedet, eller om kødet skal destrueres før eller efter oplagring. Der forventes at gælde de samme finansielle bestemmelser som for den eksisterende destruktionsordning, (dog således, at Kommissionen også forventes at dække 70% af udgifterne til slagtning).

Ad 1-3 Ændring af præmieordningerne

a. Handyrpræmien

: Der indføres fra 1.1.2002 et individuelt loft per producent for handyrpræmier. Loftet fastsættes af medlemslandene ud fra hvor mange dyr den pågældende producent har opnået præmie til i de foregående år. Præmien ydes i form af en årlig præmie pr. kalenderår og pr. bedrift for højst 90 dyr i hver af de aldersgrupper, der gælder for tyre og stude for at opnå præmie. Der etableres en national reserve på mindst 1 % og højst 3 % af de præmieberettigede dyr. Producenter, der overfører deres præmierettigheder skal "tolde" op til 15 % til den nationale reserve efter samme regler, der nu gælder for overførsel af ammekorettigheder. Samtidig fastsættes ved forvaltningskomitéprocedure inden den 1.1.2002 nye nationale lofter, der næsten svarer til den faktiske udnyttelse af præmierne. Loftene begrænses til antallet af udbetalte præmier til det højeste af årene 1997-2000, hvortil lægges 3%. Hvis der imidlertid bliver behov derfor, reduceres disse tal proportionelt, så summen af de nationale lofter ikke overstiger henholdsvis 8.453.814 præmier for tyre og stude, når de er 9 måneder og 2.402.647 præmier til stude, når de har nået en alder på 21 måneder. For Danmarks vedkommende nedsættes loftet fra til 277.110 stk. til ca. 200.000 stk. Frankrig og Irland bliver næppe ramt, mens der kan forventes store nedsættelser for andre lande. Genindførelse af 90-dyrs loftet for alle producenter kan få alvorlige økonomiske konsekvenser for producenter, der har indrettet produktionen efter, at der ikke er noget 90-dyrs loft.

a. Ammekopræmier

: Der indføres et krav om, at der skal være mindst 20 % og højst 40 % kvier i en ammekobesætning, for at opnå præmie. Formålet er antageligt at erstatte tungere dyr med lettere og dermed fjerne en større del af produktionen af oksekød fra markedet. Samtidig kan der ikke i 2002-2004 uddeles rettigheder fra den nationale reserve.

a. Skærpelse af belægningsgraden

: For at kunne opnå handyrpræmier og ammekopræmier skal producenten råde over et foderareal på 2 storkreaturer per ha per år. Det skærpes nu til 1,8 storkreaturer per ha per år. En sådan stramning vil især have konsekvenser for lande med intensiv drift.

Ad 4. Intervention:

Ifølge de nugældende regler, kan der åbnes for intervention af ungtyre og stude, hvis markedsprisen i 2 på hinanden følgende uger er under 84 % af interventionsprisen, og hvis prisen i et medlemsland i samme periode er under 80 % af interventionsprisen. Dog kan mængden maksimalt andrage 350.000 tons om året. Endvidere kan Kommissionen skønne, om bud skal imødekommes eller ej. Bud, der accepteres, kan desuden begrænses mængdemæssigt. Denne form for intervention anvendes af en lang række lande, heriblandt Danmark.

Hvis markedsprisen på ungtyre i EU i 2 på hinanden følgende uger falder til under 78 % af interventionsprisen i EU og den i samme periode falder til under 60 % af interventionsprisen i medlemsstaten gælder loftet på 350.000 tons ikke. Desuden skal alle bud på et acceptabelt niveau i denne situation efterkommes. Denne "sikkerhedsnetintervention" anvendes p.t. i Tyskland og Holland.

Kommissionen foreslår nu, at det ovennævnte loft på 350.000 tons afskaffes for at kunne intervenere mere inden prisen er faldet til "sikkerhedsnetinterventionsniveauet". Begrundelsen skulle være at licitationsopkøb kan forhindre, at prisen falder så meget, at sikkerhedsnetintervention udløses. Forudsætningen er således, at almindelig intervention kan stoppe prisfaldene.

Ad. 5. Særlig opkøbsordning:

Den nuværende destruktionsordning blev indført af Kommissionen efter forelæggelse for Forvaltningskomiteen for oksekød den 12. december 2001 med hjemmel i artikel 38 i forordning 1254/1999. Den er offentliggjort som forordning 2777/2000 af 18. december 2000 om ekstraordinære foranstaltninger inden for oksekødssektoren.

Forordningen fastslår, at kød fra kvæg over 30 måneder, slagtet efter den 1. januar 2001 ikke må indgå i fødekæden, hvis dyret ikke har været testet negativt for BSE ved en test, godkendt i medfør af Kommissionens beslutning nr. 2000/764. EU yder et tilskud på op til 15 {{X80}} per test.

Dyr, der ikke er testet, skal opkøbes af medlemsstaten.

Medlemslande, der kan dokumentere, at der er tilstrækkelig kapacitet til at teste alle dyr over 30 måneder, kan efter den nuværende ordning efter ansøgning til Kommissionen blive fritaget for at tilbyde opkøb af dyr. Kommissionen udsteder en beslutning herom efter forelæggelse i Forvaltningskomiteen. En sådan undtagelse er meddelt Danmark og Holland.

Kommissionen kan dog efter forelæggelse for forvaltningskomiteen beslutte, at der skal ske opkøb af dyr, der er testet i lande med udbredt testning og/eller tilstrækkelig testkapacitet, hvis den markedsmæssige situation tilsiger det.

Opkøbsprisen for den nugældende ordning fastsættes på baggrund af markedspriserne udtrykt som slagtevægt per kilo for de pågældende kategorier (ko, stud, eller kvie). Det skal dog ske ud fra en basispris, beregnet ud fra markedspriserne i en referenceperiode, der omfatter ugerne 45, 46, 47 og 48 i år 2000. Medlemslandet skal dog fastsætte prisen ugentligt og tage hensyn til de aktuelle markedspriser og prishierarkiet mellem de forskellige klasser og kategorier af slagtekroppe. Lavere priser end basisprisen og priser, der er mere end 5 % højere end basisprisen, skal dog godkendes af Kommissionen.

Fællesskabet bidrager med 70 % af opkøbsprisen med udgangspunkt i basisprisen, udregnet på grundlag af medlemslandenes indberetninger om pris og vægt. Det vil i Danmark udgøre 363 EURO {{X80}} per levende ko eller tyr og 444 EURO {{X80}} per kvie. De resterende 30% skal dækkes af medlemsstaten.

Herudover skal medlemslandet betale øvrige omkostninger forbundet med ordningen, herunder bl.a. omkostninger til slagtning og destruktion.

De nuværende bestemmelser vedrørende destruktion skal anvendes fra den 1. januar 2001 og frem til senest den 30. juni 2001.

Kommissionen forventes nu i Forvaltningskomitéen for Oksekød, efter det seneste møde i Rådet den 26. februar i år at fremlægge et forslag om, at den eksisterende destruktionsordning erstattes af en "særlig opkøbsordning". Ordningen vil omfatte kroppe af dyr over 30 måneder, der er testet negative for BSE og kroppe af dyr, der tilhører kategorier, der ikke er berettiget til interventionsopkøb. Ordningen vil i første omgang omfatte medlemslande, der kan teste alle dyr over 30 måneder for BSE, herunder Danmark. De resterende lande vil falde ind under ordningen fra 1. juli 2001, hvor test bliver obligatorisk. UK omfattes ikke, så længe landet anvender den særlige OTM-ordning i landet for destruktion af dyr over 30 måneder. Finland og Sverige vil således tilsyneladende blive omfattet af den nye ordning fra 1. juli 2001.

Ordningen består i en opkøbsordning, der ligner den eksisterende interventionsordning. Der opkøbes dyr ved licitationer ca. 2 gange om måneden. Opkøb kan kun ske, når markedsprisen for en bestemt kvalitet kører i et land for den pågældende kategori kommer under en i forordningen fastsat udløsningspris. I modsætning til den gammelkendte interventionsordning er der ikke en udløsningspris for hele EU, men en udløsningspris for hvert land. Licitationsbud fra slagtehuse sendes til interventionsorganerne, der videresender dem til Kommissionen, der på møde i Forvaltningskomitéen for oksekød fremlægger forslag til, hvilke bud der kan accepteres.

Ved fastsættelse af udløsningsprisen for køer i hvert medlemsland tages hensyn til forholdet mellem priser for visse handyr og priser for visse køer for 1997- 1999. På grundlag heraf fastsættes en koefficient, som ganges med 75% af interventionsprisen for handyr. Med de nuværende priser betyder det, at Belgien, Danmark, Tyskland, Irland, Nederlandene, Østrig og Portugal er omfattet.

Ved fastsættelsen af opkøbsprisen pr. medlemsland lægges der en margin for slagteomkostninger til. Der lægges visse lofter over opkøbsprisen og den justeres for kvaliteten af de leverede kroppe i forhold til den referencekvalitet slagtekrop, der tages udgangspunkt i.

Kommissionen bidrager med 70% af opkøbsomkostningerne (inklusive slagtning). Medlemslandene betaler resten samt omkostningerne til oplagring eller destruktion. Medlemslandene beslutter, om kødet skal oplagres eller destrueres, med eller uden forudgående oplagring. Hvis kødet oplagres, kan medlemslandene vælge, hvorledes de opbevarer det pågældende kød, og om det skal udbenes, forarbejdes til konserver m.m.

Kødet er medlemslandenes ejendom og de kan sælge det til kommercielt brug eller f.eks. til uddeling til dårligt stillede. Tidspunktet for salg af oplagret kød skal dog først godkendes af Kommissionen for at undgå, at markedet påvirkes negativt. Kød, der er oplagret, kan destrueres uden forudgående accept fra Kommissionen. Ordningen ophører med udgangen af 2001.

II. Ændring af Rådets forordning 1251/1999

Efter de gældende regler i RFO 1251/1999 (hektarstøtteordningen) skal en vis del af det areal, der søges støtte til efter ordningen, tages ud af produktion. De udtagne arealer skal enten braklægges eller anvendes til non-food produktion.

I lyset af BSE-krisen har Kommissionen fremlagt et forslag, som kan fremme mere miljøvenlige dyrkningsmetoder. Forslaget giver økologiske bedrifter en mulighed for (i stedet for at braklægge eller at dyrke non-food afgrøder på udtagne arealer) at dyrke bælplanter på de arealer, som udtages efter hektarstøtteordningens regler, og derved opnå den støtte, som er fastsat for udtagne arealer.

Kommissionen begrundet forslaget med, at udbredelsen af dyrkning af bælplanter udgør et vigtigt element i udviklingen af økologisk dyrkning af landbrugsafgrøder i lyset af dens naturlige måde at genoprette jordbundens frugtbarhed på.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet en udtalelse om forslagene.

Gældende dansk ret

Bekendtgørelse nr. 1140 af 20. december 1999 om præmier til husdyr.

Konsekvenser

Ændring af Rådets forordning nr. 1254/1999

Ændring af præmieordningerne kræver bekendtgørelsesændring.

Ændringer af præmieordningen vil få administrative konsekvenser i Direktoratet for FødevareErhverv, idet ændringerne vil kræve øget personale, EDB-udvikling m.v. Udgiften andrager skønsvist ca. 2,4 mio. kr. til EDB-udvikling og ca. 1,6 mio. kr. i driftsudgifter årligt. Der forventes et erhvervsøkonomisk tab for producenterne på ca. 50 mio. kr. p.g.a. nedgang i udbetalte præmier. Fjernelse af loftet for interventio n ventes derimod at have en positiv effekt på markedsprisen for oksekød og dermed på producenternes indtjening. Der kan dog ikke umiddelbart siges noget om, hvor stor en effekt, der kan blive tale om, da der hersker stor usikkerhed om det forventede omfang af opkøb i Danmark.

Indførelse af den særlige opkøbsordning med virkning fra f.eks. 1.4. 2001 vil få væsentlige økonomiske konsekvenser. Der hersker dog på nuværende tidspunkt betydelig usikkerhed om, hvor mange tons slagtekroppe, der i givet fald vil blive omfattet af ordningen i lyset af BSE-krisen og mund- og klovsyge. Hvis man tager udgangspunkt i det, der svarer til Danmarks andel (2,16%) af den samlede oksekødsproduktion i EU samt udgangspunkt i , at den samlede mængde oksekød, det er nødvendigt at fjerne fra markedet under denne ordning ifølge Kommissionen er på 300.000 tons på årsbasis, vil ca. 4.860 tons i Danmark blive omfattet i perioden fra 1.4-31.12 2001. Imod dette omfang taler, at der har været en ret stabil afsætning af oksekød i Danmark på trods af BSE-krisen. Den nationale udgift for perioden 1.4.-31.12 2001 til opkøb, slagtning og destruktion af ca. 4.860 tons slagtekroppe samt omkostninger til administration af ordningen skønnes således at andrage ca. 28-33 mio. kr. Udgiften skønnes at være 44-49 mio. kr., hvis man i stedet vælger at oplagre det tilsvarende antal dyr i samme periode. Der ventes ingen indtægt ved salg, da kødet næppe kan sælges kommercielt. Det forventes, at forslaget endvidere har erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Ifølge Kommissionens oplysninger holdes udgifterne indenfor budgettet for 2001.

Ændring af Rådets forordning nr. 1251/1999

Forslaget har ingen statsfinansielle eller egentlige lovgivningsmæssige konsekvenser.

Der skal formentlig foretages visse tilpasninger af bekendtgørelse nr. 817 af 30. august 2000 om ydelse af støtte til producenter af visse markafgrøder, når gennemførelsesbestemmelserne er udarbejdet.

Beskyttelsesniveauet

Beskyttelsesniveauet bliver ikke påvirket ved de foreslåede oksekødsforanstaltninger samt forslaget om dyrkning af bælplanter.

§ 2 udvalget (landbrug) blev hørt den 20. februar. Landsbrugsrådet ønskede en mere balanceret løsning og fandt, at der med disse forslag højst kunne opnås løsninger på kort sigt, men næppe på lang sigt. På kort sigt ville det være nødvendigt med en reduktion i produktionen. Forslaget om den særlige opkøbsordning forekom afbalanceret, mens de øvrige forslag, som gik i retning af ekstensivering var et problem for bl.a. Danmark, som har en ret intensiv produktion. Der var behov for, at disse forslag burde drejes i en mere markedsorienteret retning. Landbrugsrådet fandt tanken om en fremrykning af Agenda 2000 interessant og var villig til at se på det. Derimod advarede kraftigt mod en genindførelse af 90 dyrs loftet og systemet med individuelle præmierettigheder måtte også afvises bl.a. pga. bureaukrati. Med hensyn til en sænkning af handyrpræmierne fandt Landbrugsrådet, at dette ligeledes burde afvises, men det blev dog anset for knap så slemt som en genindførelse af 90 dyrs loftet og et system med individuelle præmierettigheder. For så vidt angår en sænkning af belægningsgraden fra 2 storkreaturer pr. ha til 1,8 storkreaturer pr. ha, fandt organisationen, at dette ville ramme dansk landbrug hårdt, og hvis dette forslag blev fastholdt, burde der gives præmier til 15 storkreaturer (handyr), idet man i modsat fald ville opmuntre til yderligere eksport af kalve. Hvis handyrpræmierne skal reduceres, skal det samme gælde for ammekopræmierne. Landbrugsrådet fandt, at en afkobling af støtten, eventuelt således, at den enkelte producent selv ville være ansvarlig for en mulig afsætning, ville være et radikalt ændringsforslag, men udtrykte sympati for ideen. Landbrugsrådet gik ud fra, at man sikrede sig, at der ikke blev vedtaget foranstaltninger, som går imod EU's regler om det indre marked, idet det blev understreget, at det er væsentligt, at medlemsstaterne behandles ensartet. Landbrugsrådet havde drøftet muligheden af en indførelse af en generel aldersgrænse, således at dyr over en vis alder ikke skulle modtage præmier, men forslaget var ikke nærmere undersøgt.

Kodbranchens Fællesråd bemærkede, at en genindførelse af f.eks. 90 dyrs loftet ville medføre større eksport af kalve, og at det ikke ville medføre færre dyr, men i stedet øge produktionen i EU.

§2-udvalget havde ikke specifikke bemærkninger til forslaget om ændring af Rådets forordning 1251/99.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg (forhandlingsoplæg) den 23. februar 2001, jf. supplerende aktuelt notat af 19. februar 2000.